

Chế
Lan
Viên

CHẾ LAN VIÊN
ĐIỀU TÀN

tác phẩm
đư luận

 NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

ĐIỀU TÀN

(1937)

Chế Lan Viên

Mục Lục

1. Cái sợ người
2. Những sợi tơ lòng
3. Mộng
4. Điệu nhạc điên cuồng
5. Ngủ trong sao
6. Đừng quên lãng
7. Ta
8. Mồ không
9. Trên đường về
10. Đọc sách
11. Chiến tượng
12. Tạo lập
13. Nắng mai
14. Tắm trăng
15. Những nấm mồ
16. Xương khô
17. Đám ma
18. Tiếng trống
19. Bóng tối
20. Đêm tàn
21. Hồn trôi
22. Xuân về
23. Sông Linh
24. Vo lụa
25. Thu
26. Máu xương
27. Tiết trinh
28. Trăng điên
29. Đêm xuân sâu
30. Đầu rơi

31. Xương vỡ máu trào
32. Đợi người Chiêm nữ
33. Xuân
34. Cối ta
35. Đầu mệnh mang
36. Mơ trắng

Đề tựa

Hàn mặc Tử nói: Làm thơ tức là điên. Tôi thêm: Làm thơ là sự phi thường. Thi sĩ không phải là Người. Nó là Người Mơ, Người Say, Người Điên. Nó là Tiên, là Ma, là Quỷ, là Tỉnh, là Yêu. Nó thoát Hiện Tại. Nó xối trộn Dĩ Vãng. Nó ôm trùm Tương Lai. Người ta không hiểu được nó vì nó nói những cái vô nghĩa, tuy rằng những cái vô nghĩa hợp lý. Nhưng thường thường nó không nói. Nó gào, nó thét, nó khóc, nó cười. Cái gì của nó cũng tột cùng. Nó gào vỡ sọ, nó thét đứt hầu, nó khóc trào máu mắt, nó cười tràn cả tuỷ là tuỷ. Thế mà có người tự cho là hiểu được nó, rồi đem nó so sánh với Người, và chê nó là giả dối không chân thật. Vâng! Nó không chân thật, nó giả dối đối với Người. Với nó, cái gì nó nói đều có cả.

***

Thấy dòng sông Linh quần quại trong thơ tôi, thấy người Dững Sĩ vùng vẫy trong sách tôi, người ta hỏi: sông Linh ở đâu? Người Dững Sĩ ăn mặc như thế nào?

Hãy nghĩ lại! Có ai thấy, vào buổi chiều, rụng ở trong Tháp một viên gạch cũ mà hỏi: Viên gạch ấy chu vi, diện tích bao nhiêu? Đúc từ đời nào? Ở đâu? Bởi ai? Và để làm gì?

***

Điều Tàn có riêng gì cho nước Chiêm Thành yêu mến của tôi đâu? Kia kia nó đang đục sọ dứa anh. Tiếng xương rạn vỡ dội thấu đáy hồn tôi.

***

Đọc tập ĐIỀU TÀN này xong, nếu lòng anh vẫn dửng dưng không có lấy một cơn sóng gió thì xin anh hãy cầu khẩn tất cả những gì Thiêng Liêng, những gì Cao Cả tha tội cho phạm nhân là tôi đây. Nếu, khi sách đọc xong mà cái Buồn, cái Chán, cái Hối húng cũng ùa nhau đến bực lấy hồn anh, làm cho anh phải cười, phải gào, phải khóc, thì xin anh chớ hẹp hòi gì mà cười cho mênh mang, gào cho vỡ cổ, khóc cho hã hê, rồi gửi cái cười, cái gào, cái khóc ấy cho không trung. Tôi nằm ngủ ở trong sao, nghe được, tung mây ngồi dậy, vò lấy cái quà quí báu ấy rồi say sưa, rồi ngây ngất, rồi điên cuồng vồ lên đầu sao Khuê, sao Đẩu, lên cả Nguyệt Cầu mà bảo chúng nó rằng:

- Ha, ha! bay ôi! Loài người thành thi sĩ như ta cả rồi.

***

Và vênh vang, kiêu ngạo, ta lấy mây làm bút, lấy trăng làm mực để lên nền trời xanh:

*"Trong thơ ta dân Chàm luôn sống mãi
Trong thơ ta xương máu khóc không thôi"*

**Viết ở Tháp Đồ Bàn
một đêm thu đầy trăng
CHÉ LAN VIÊN**

Nguồn: *Chế Lan Viên toàn tập*, Nxb Văn học, 2002 (Vũ Thị Thường sưu tầm, biên soạn)

Cái Sọ Ngươi

Này chiếc sọ ngươi kia, mi hỏi!
Dưới làn xương mỏng mảnh của đầu mi
Mi nhớ gì, tưởng gì trong đêm tối?
Mi trông mong ao ước những điều chi?

Mi nhớ đến cảnh pháp trường ghê rợn
Sọ muôn người lần lượt đuổi nhau rơi?
Hay mi nhớ những đêm mờ rùng rợn
Hồn mi bay trong đốm lửa ma trời?

Có tìm chăng, những chiều không tiếng gió
Của người mi thi thể rữa tan rồi?
Có tưởng lại mảnh hồn mi đau khổ
Đang lạc loài trong Cõi Chết xa xôi?

Hỡi chiếc sọ, ta vô cùng rồ dại
Muốn riết mi trong sức mạnh tay ta!
Để những giọt máu đào còn đọng lại
Theo hồn ta, tuôn chảy những lời thơ

Ta muốn cắn mi ra từng mảnh nhỏ!
Muốn điên cuồng nuốt cả khối xương khô!
Để ném lại cả một thời xưa cũ
Cả một dòng năm tháng đã trôi xa!

Những Sợi Tơ Lòng

Tôi không muốn đất trời xoay chuyển nữa
Với tháng ngày biến biệt đuổi nhau trôi
Xuân đừng về! Hè đừng gieo ánh lửa!
Thu thôi sang! Đông thôi lại náo lòng tôi!

Quả đất chuyển giây lòng tôi rung động
Nổi sầu tư nhuần thấm cõi Hư Vô!
Tháng ngày qua, gạch Chàm đua nhau rụng
Tháp Chàm đua nhau đổ dưới trăng mờ!

Lửa hè đến! Nổi căm hờn vang dậy!
Gió thu sang thấu lạnh cả hồn thơ!
Chiều đông tàn, như mai xuân lộng lẫy
Chỉ nói thêm sầu khổ với ưu tư!

Tạo hoá hỡi! Hãy trả tôi về Chiêm quốc!
Hãy đem tôi xa lánh cõi trần gian!
Muôn cảnh đời chỉ làm tôi chướng mắt!
Muôn vui tươi nhắc mãi về điêu tàn!

Hãy cho tôi một tinh cầu giá lạnh
Một vì sao trơ trọi cuối trời xa!
Để nơi ấy tháng ngày tôi lẩn tránh
Những ưu phiền, đau khổ với buồn lo!

Mộng

Ta vừa thấy bóng Nàng trên cỏ biếc
Suối tóc dài em chảy giữa giòng trăng
Ta vừa nghe giọng sầu bi tha thiết
Của Chiêm nương gợn gợn sóng cung Hằng

Mộng tàn rồi! Bóng người Chiêm nữ ấy
Biết tìm đâu, lòng hỡi, dưới trăng ngà!
Trên trời cao giòng Ngân kia lặng chảy
Thấy cùng chăng tha thiết bóng xiêm qua?

Ta lặng lẽ nhìn ra ngoài cửa Tháp
Cả đêm nay vì sao buồn man mác!
Ngàn lau vàng hoa trắng ngập bao la

Vẳng đâu đây, rùng rợn dưới trăng mờ
Tiếng xương người mạnh va sườn quách gỗ
Rùng rợn như... tiếng vỡ sọ dừa ta!

Điệu Nhạc Điên Cuồng

Hầu ran nóng, lửa hồng bùng cháy mắt
Máu hồng tươi lay vỡ cả thành tim
Đâu điệu nhạc điên cuồng ta khao khát
Chẳng vang lên tràn ngập suối trăng êm?

Đem mau đây, chiếc sọ dừa ứ huyết
Chiếc xương khô rợn trắng khí tinh anh!
Và rót mau trong hồn ta tê liệt
Những nguồn mơ rò dại, hơi yêu tinh!

Ta sẽ nhíp khớp xương lên đỉnh sọ
Ta sẽ ca những giọng của Hồn Điên
Để máu cạn, hồn tàn, tim tan vỡ
Để trôi đi ngày tháng nặng ưu phiền!

Để hưởng lấy một giờ không tục lụy
Để uống vào một phút chết say sưa!
- Nhạc trần gian khôn vui hồn quạnh quẽ
Rượu trần gian gây nhớ vết thương xưa

Ta

Sao ở đâu mọc lên trong đáy giếng
Lạnh như hồn u tối vạ yêu ma?
Hồn của ai trú ẩn ở đầu ta?
Ý của ai trào lên trong đáy óc
Để bay đi theo tiếng cười, điệu khóc?

Biết làm sao giữ mãi được Ta đây
Thịt cứ chiều theo thú dục chua cay!
Máu cứ nhảy theo nhịp cuồng kẻ khác!
Mắt theo dõi *Tinh hoa* bao màu sắc!
Đau đớn thay cho đến cả linh hồn
Cứ bay tìm Chán Nản với U Buồn
Để đỉnh sọ trơ vơ tràn ý thịt!
Mà phải đâu đã đến ngày tiêu diệt!
Ai bảo giùm: Ta có có Ta không?

Ngủ Trong Sao

Ta để xiêm lên mây, rồi nhẹ bước
Xuống dòng Ngân loà chói ánh hào quang
Sao tán loạn đua bơi trên mặt nước
Tiếng lao xao dội thấu đến cung Hằng

Rồi trần truồng, ta nằm trên điện ngọc
Hai tay cuồng vơ núa áo muôn tiên
Đầu gối lên hàng Thất tinh vừa mọc
Hồn giạt trôi về đến nước non Chiêm

Ta gặp Nàng trên một vì sao nhỏ
Ta hôn Nàng trong bóng núi mây cao
Ta ôm Nàng trong những nguồn trăng đổ
Ta ghì Nàng trong những suối trăng xao

Nàng không nói, không cười, không than thở
Theo ta về sao Đẩu ở chân trời
Trên má ta lệ Nàng đâu bỗng nhỏ
Ôm má ta, Nàng sẽ bảo đôi lời

Nhưng mà trăng! nhưng mà sao! nhưng mà gió!
Ồn ào lên, tán loạn chạy quanh ta
Phút hỗn độn qua rồi. Trời! Đau khổ!
Bóng Chiêm nương dần khuất dưới sương sa

Đêm hôm nay ngồi đây trên bờ bể
Ta lặng đếm thử bao nhiêu thế kỷ
Đã trôi trong một phút vội vàng qua
Ta lắng nghe những thế giới bao la
Tụ họp lại trong lòng muôn hột cát
Dòng tư tưởng lần trôi trong Lầm Lạc
Hồn say sưa vào khắp cõi Trời Mơ
Ai kêu ta trong cùng thẳm Hư Vô?
Ai réo gọi trong muôn sao, chói với?
- Nàng, nàng, nàng, thôi chính nàng đương mong đợi.

Đừng Quên Lãng

Ôi rô dại muôn người trên quả đất
Trí vô tư theo đuổi mộng ngông cuồng
Ở trần gian, muốn thoát khỏi U Buồn
Trong cõi sống, ửng ra vòng khổ sở
Đua nhau cười, không đua nhau nức nở
Tháng ngày qua, theo đuổi ánh Vui Tươi
Ôi biết bao rô dại của muôn người!
Họ muốn lấy Mạn Quên che lấp cả
Cả Đau Thương, cả Dĩ Vãng xa xôi!
Hỡi muôn người, hãy xa dòng Quên Lãng
Để sầu, lo, buồn, giận đấm say lòng
Cứ yêu thương, cứ nhớ tiếc, mơ mòng!
Những cảnh cũ không bao giờ còn nữa
Cho đến lúc hồn ta trong hơi thở
Vẫn yên vui về cõi chết xa xôi!
Vì U Buồn là những đoá hoa tươi
Và đau khổ là chiến công rực rỡ
Quên sao được! hỡi loài người ngu dại
Quả tim ta là một khối U Buồn
Mạch máu ta là những mối Đau Thương
Mà quả đất là khối sầu vô hạn
Mà mỗi người là một lời ta thán
Của Hóa Công reo rắc xuống trần ai!
Cứ khóc đi những cảnh cũ xa xôi!
Cho hồn ta rộng lan vào Dĩ Vãng
Cứ than đi những ngày vui có hạn
Cho thân ta tan với hạt châu rơi!

Mồ Không

Và xương khô, và sọ dừa, và thịt nát
Và hơi âm rờn rợn của yêu tinh
Loài người đã mang đi qua mộ khác
Để lòng ta trống trải khí thiêng linh

Thôi vắng bật từ nay bao giây phút
Mà tiếng cười ghê rợn dậy vang mờ!
Mà hơi khóc rung dài giây gió lướt
Mà thời gian náo động cõi Hư Vô!

Hồn ma ơi! Hồn ma ơi! có nhớ
Nơi mi hằng chôn gửi hận Trần Gian?
Nơi đã khô của mi bao máu đổ
Bao tủy nồng, nào trắng với xương tàn?

Mi có biết rồi đây trong những buổi
Mà sao sa rung chuyển đáy mồ không
Mà nắng chéch huyết sâu um cỏ dại
Ta buồn thương, nhớ tiếc, với trông mong?

Hồn ma ơi! Trong những đêm u tối
Mi tung mây về chân trời vùi vợi
Hãy mau nghiêng cánh lại ở bên mồ
Phủ lòng ta say đắm chút hương mơ!

Lời của mồ không:

Ở đâu rồi, người nhớ mong yêu tưởng
Mà phách hồn vừa ôm ấp trong tay?
Quá xa xôi phút giây chan chứa mộng!
Vỡ tan rồi! cốc rượu ứa hơi say!

Nàng hỡi Nàng! trên tay ta là mộ trống
Trong lòng ta là huyết bỏ, với trong hồn
Là mồ không lạnh lùng sương giá đọng
Toàn khổ đau, sầu não với lo buồn!

Hãy cho ta lúc vui trên tay khác
Một chút Thương an ủi tấm lòng đau
Như hồn ma, trong khi về mộ khác
Còn đôi hồi dừng cánh viếng mồ sâu.

Trên Đường Về

Một ngày biếc thị thành ta rời bỏ
Quay về xem non nước giống dân Hời

.....
.....

Đây, những Tháp gầy mòn vì mong đợi
Những đền xưa đổ nát dưới Thời Gian
Những sông vắng lê mình trong bóng tối
Những tượng Chàm lở lói rỉ rên than

Đây, những cảnh ngàn sâu cây lá ngọn
Muôn Ma Hời sờ soạng dất nhau đi
Những rừng thẳm bóng chiều lan hỗn độn
Lừng hương đưa, rộn rã tiếng từ qui!

Đây, chiến địa nơi đôi bên giao trận
Muôn cô hồn tử sĩ hét gầm vang
Máu Chàm cuộn thác ngày niền oán hận
Xương Chàm luôn rào rạt nổi căm hờn

Đây, những cảnh thái bình trong Chiêm quốc
Những cô thôn vàng nhuộm nắng chiều tươi
Những Chiêm nữ nhẹ nhàng quay lại ấp
Áo hồng nâu phủ phất xỏa lời vui

Đây, điện các huy hoàng trong ánh nắng
Những đền đài tuyệt mỹ dưới trời xanh
Đây, chiến thuyền nằm mơ trên sông lặng
Bầy voi thiêng trầm mặc dạo bên thành

Đây, trong ánh ngọc lưu ly mờ ảo
Vua quan Chiêm say đắm thịt da ngà
Những Chiêm nữ mơ màng trong tiếng sáo
Cùng nhịp nhàng uyển chuyển uốn mình hoa

Những cảnh ấy Trên Đường Về ta đã gặp
Tháng ngày qua ám ảnh mãi không thôi
Và từ đáy lòng ta luôn tràn ngập
Nỗi buồn thương nhớ tiếc giống dân Hời.

Đọc Sách

Ta nằm đọc sách trong vườn chuối
Chim khách trên hành hót líu lo
Gió bay nhộn nhịp không ra lối
Hoa tàn luống cuống chẳng nên thơ

Trời xanh ới hỡi! xanh khôn nói
Hồn tôi muốn hiểu chẳng cùng cho!
Có cánh chim gì bay chơi với
Chết rồi! Nó lạc giữa Hư Vô!

Kìa kìa nắng nở hoa muôn sắc
Trên những tàu tiêu rợn ý trình
Kìa kìa, nắng bọc muôn hình xác
Những nét thơ tràn cổ sách xinh.

Chiến Tượng

Chim câm tiếng, nắng chiều không dám động
Lá vàng kia sợ hãi cũng thôi rơi

Làn suối trắng nghẹn lời trong ngàn rộng
Bên hàng cây kinh khùng bật hơi cười

Trên thảm lá máu chim muông loang lổ
Tiếng ai đi rung động cả ngàn sâu?
Hay im lặng chuyển mình trên màu đỏ?
Hay rừng xanh lẫn nhẹ khối u sầu?

Giữa ngàn rậm, muôn cây chen lá thắm
Voi Chàm đi lẳng lẳng, dáng uy linh
Cũng rung chuyển, dưới chân ngài, rừng núi thắm
Dưới chân ngài rên rỉ lá vàng, xanh

Ngài lẳng đi mắt mờ sau màn lệ
Nỗi lo sầu mong nhớ quán theo chân
Trên lưng già, chiếc bánh không vắng vẻ
Phô tàn xanh tua đỏ ánh châu trong

Bên sông vắng voi Chàm thôi cất bước
Để hồn trôi theo sóng đến trời xa
Đến trời xa, nơi gió vàng tha thướt
Bên lâu đài lạnh ngủ dưới sương mờ

Đến trời xa, nơi chiều kia, chiến tượng
Nặng nề đi theo tiếng trống thu không
Lúc trong tối, cờ đào dần lạng rưng
Lúc sông chiều, phơn phớt ánh sương hồng!

Nơi một sáng Đò Bàn vang tiếng hát
Muôn binh Chàm thắng trận giờ quân về
Đàn chiến tượng, trong hương trầm man mác
Cùng oai hùng, lẳng lẽ, nặng nề đi

Nơi, một tối, máu gào vang chiến địa

Nơi, loa vang, ngựa hí, với đầu rơi
Bầy voi Chàm hung hăng như sóng bể
Hung hăng theo ánh lửa của dân Hời

Nơi, ôi những nơi, từ xưa kia, rục rờ
Những lâu đài, thành quách, với cung đền!
Nơi ngựa hí xương rền vang trong gió
Nơi vang lừng tiếng hát vạ dân Chiêm!

Những cảnh ấy thoáng về bên chiến tượng
Khiến voi Chàm hồi hộp lặng nhìn ngây
Tiếng sông réo vang lừng trong nắng rưng
Mà tưởng như Dĩ Vãng đến gần đây

Ngài vội bước trong giòng sâu đón lấy
Những ngày xưa theo nước cuộn trôi về
Nhưng nước chảy, mơ tan, Ngài bỗng thấy
Cả không gian nhuần đượm vẻ sầu bi!

Chiến tượng bỗng gằm vang trong gió rét
Để dư âm rung chuyển cả ngàn xanh
Trong không trung tưởng vừa vang tiếng sét
Và muôn tinh cầu toang vỡ dưới trời thanh.

Tạo Lập

Trời hỡi trời! Hôm nay ta chán hết
Những sắc màu hình ảnh của Trần Gian!
Thịt bại rồi, nhãn quan đà lả mệ
Thú điên cuồng ao ước vẫn khôn ngăn!

Ta nhắm mắt mặc yên cho Hiện Tại
Biển dần ra Dĩ Vãng ở trên mi
Thay đổi rồi vẫn còn thay đổi mãi
Không gian kia còn lúc chuyển thiên đi!

Nhắm mắt lại cho cả bầu bóng tối
Mênh mang lên, bát ngát tựa đêm sâu
Cho hồn phách say sưa trong giả dối
Về cõi âm chờ đợi những bao lâu

Cho từng sóng quỷ ma dần hiển hiện
Cho lời kêu, tiếng rú bật vang tai
Cho lẫn lóc, hôn mê trong Ảo Huyền
Lãng quên đi giây phút cảnh trần ai!

Cho hồn ta vụt bay lên vời vợi
Trong bóng đêm u ám của hàng mi
Kiêu ngạo rằng: "Đây là bầu thế giới
Tạo lập ra trong một phút sầu bi".

Bóng đêm tan trên đồng xanh vô tận
Nắng trời bay phấp phới bọc muôn cây
Chốn cao xa, trên trán gò không giới hạn
Làn tóc mây đùa rỡ bảo nhau bay

Cả vũ trụ biến dần ra ánh sáng
Nước sông Linh hòa lẫn nắng trời tươi
Nắng trời tươi, tung bồng bay tản mạn
Gọi lòng ta bao dấu vết xa xôi

Ta vẫn thấy hồn ta buồn ủ rũ
Và cõi lòng dày đặc bóng đêm mờ
Vì, bạn ơi, trong bao tia nắng rỡ
Tia nào đâu rơi tạt nước Chàm ta?.

Những Năm Mò

Hãy chôn sâu nụ cười trên môi thắm
Hãy giết đi lời hát đáy hầu người
Đừng tìm nữa, của hoa tươi, sắc thắm
Của muôn chim, tiếng ngọc bạn lòng ơi!

Vì mỗi phút vui tuổi thêm nhắc tới
Những điên cuồng chôn tận đáy hồn mơ
Những sâu muộn trong thành tim u tối
Trong mắt buồn, hình ảnh buổi ngây thơ

Cả Dĩ Vãng là chuỗi mò vô tận
Cả Tương Lai là chuỗi huyết chưa thành
Và Hiện Tại, biết cùng chẳng hỏi bạn
Cũng đương chôn lặng lẽ chuỗi ngày xanh!

Trong nắng hè lá tươi đà đổi sắc
Đệt mùa thu sắp đến. Tựa đời ta
Chuỗi ngày xanh hòa theo nhau phai nhạt
Đệt tấm màn quàng liệm tấm hồn ta!

Tấm Trắng

Ta cời truồng ra! Ta cời truồng ra!
Ngoài kia trăng sáng chảy bao la
Ta nhảy vào quay cuồng thôi lẫn lộn
Thôi ngụp lặn trong ánh vàng hỗn độn
Cho trăng ghi, trăng riết cả làn da

Ai cời dùm ta? Ai lột dùm ta?
Chưa lổa lổ thịt còn nằm trong da!
Chưa trần truồng óc còn say trong ý!
Trăng chưa lấp đầy xương, chưa ngấm tủy
Hồn vẫn còn chưa uống hết hương hoa

Tôi là kết tinh của ánh trăng trong
Sao không cho tôi đến chốn Hư Không?
Tôi muốn ngồi, trăng cứ đè tôi xuống!
Khát lắm rồi! Hãy mau cho tôi uống!
Cho nguôi đi nhớ tiếc với trông mong!

Đã hết trăng rồi! Đã hết trăng rồi!
Không! Không đâu! Trên những đảo mây trôi
Vừa dâm dục ôm trăng vờ vật ngủ
Còn rất nhiều những suối vàng rục rĩ
Múc ào đi, trút cả xuống hầu tôi!

Xương Khô

Chiều hôm nay, bỗng nhiên ta lạc bước
Vào nơi đây, thế giới vạn cô hồn
Hơi người chết toả đầy trong gió lướt
Tiếng máu kêu rung chuyển cỏ xanh non

Trên một nắm mộ tàn ta nhặt được
Khớp xương ma trắng tựa não cân người
Tủi đã cạn, nhưng vẫn đầm hơi ướt
Máu tuy khô, còn đượm khí tanh hôi

Phải hay chẳng đêm qua khi thuyền mộng
Của Nàng Trăng vào đến bến mây xa
Một cô hồn về đây, theo gió lộng
Trên mộ tàn, tìm lại dấu ngày qua?

Rồi giữa cảnh sương mờ, sao nhỏ lệ
Tiếng mõ vang náo động những thương vong
Trống cầm canh xa vang nơi cõi thế
Hồn yêu tinh chợt thấy động tơ lòng?

Rồi lấy ra một khớp xương rợn trắng
Nút bao giòng huyết đẫm khí tanh hôi
Tìm những "miếng trần gian" trong tủi cạn
Rồi say sưa, vang cất tiếng reo cười

Tiếng gà bỗng từ đâu vang dội lại
Hồn yêu tinh sực tỉnh giấc mơ nồng
Và vội vã trở về mồ u tối
Quên làn xương trong cỏ đẫm sương trong

Hỡi yêu tinh (mà dấu trắng còn tỏ rõ
Trên nền xương, mà chân dẫm chữa phai mờ
trên nắm mộ) mau vang lời nước nở!
Ta chờ người trong những buổi đêm mơ!

Ta muốn thấy mi kêu gào, mi than thở
Ta muốn ngạc mi khóc lóc, mi van lơn!
Ta muốn trông, từ mắt mi, máu đỏ
Từ đầu mi, não trắng, rủ nhau tuôn!

Hãy về đây! Về bên ta mi hỡi!
Đem cho ta những phút rợn kinh hồn
Những phút mộng điên cuồng, mơ dữ dội!
Ta sẽ vui giao trả khớp xương tàn.

Đám Ma

Dưới hàng tre cao gieo làn bóng mảnh
Ánh đuốc mờ nhạt lạnh lùng soi
Chiếc hòm con êm đi trong sương lạnh
Người mẹ già nước nở lên đôi hồi

Ta lặng lẽ nhìn muôn sao tụt hỏi
- Mảnh hồn ta tiêu diệt tụt bao giờ?
Mà trong chiếc hòm con kia u tối
Có phải chẳng thi thể của người ta?
Văng vẳng nghe trong không giới bao la
Một vì sao êm gieo lời đáp lại!

Tiếng Trống

Trống cầm canh đâu đây nghe nặng trĩu
Trong tha ma dày đặc khí u buồn
Và vô tình, lay động những linh hồn

Bỗng, vội vàng trong bao mờ lạnh lẽo
Liên miên giăng dưới ánh mờ trắng yếu
Những bóng người vùn vụt đuổi bay ra!

Những cô hồn! Không khí lạnh như tờ
Sao thôi rụng. Lá vàng trắng biếng giải
Giòng Linh Giang nước mờ không dám chảy

Các cô hồn lặng ngắm cõi Hư Vô
Rồi đua nhau trở lại trong trăm mờ
Để kinh khủng Trần Gian niềm sợ hãi.

Bóng Tối

Cả cảnh vật trần gian cùng mờ xoá
Trong màn đen huyền bí. Ta bảo lòng
"Ngày mai đây muôn loài đều tan rã
Vũ trụ kia rồi biến ra Hư Không!"

Nhưng ai bảo đêm trần là cõi Chết?
Này, muôn cây chấp nói điệu than dài
Này nghe chằng trong trời sâu mờ mịt
Tiếng muôn trùng rên rỉ giọng bi ai?

Trong làng xa, tiếng trẻ thơ kêu khóc
Đàn chó già nguyên rủa bóng đêm lan
Và mõ làng nào nùng reo lóc cóc
Tựa đầu lâu reo dưới khớp xương tàn

Cũng như thế, nơi xa xăm trong cõi Chết
Bao cô hồn vẫn sống thánng ngày qua
Nước non Chàm chẳng bao giờ tiêu diệt
Thánng ngày qua vẫn sống với đêm mờ

Ta hãy nghe, trong mồ sâu lạnh lẽo
Tiếng thịt người nầy nở tiếng xương rên
Ta hãy nghe, mơ màng trong cỏ héo
Tiếng cô hồn lạng thờ khí trời đêm!

Ta hãy nghe, trong lòng bao đỉnh Tháp
Tiếng thờ than, lời oán trách cơ trời
Ta hãy nghe, trong gạnh Chàm rơi lác đác
Tiếng máu Chàm rỉ rỉ chảy không thôi

Lòng hơi lòng! biết đâu là Âm giới?
Biết nơi đâu Cõi Sống của muôn người?
Trong U Minh hồn ta đương lạc lối
Trông thánng ngày, yên để lệ sầu rơi!

Đêm Tàn

Ta cùng Nàng nhìn nhau không tiếng nói
Sợ lời than lay đổ cả đêm sâu
Đôi hơi thở tìm nhau trong bóng tối
Đôi linh hồn chìm đắm bể U Sầu

"- Chiêm nương ơi, cười lên đi, em hỡi!
Cho lòng anh quên một phút buồn lo!
Nhìn chi em chân trời xa vợi vợi
Nhớ chi em sầu hận nước Chàm ta?

Này, em trông một vì sao đang rụng
Hãy nghiêng mình mà tránh đi, nghe em!
Chắc có lẽ linh hồn ta lay động
Khi vợi vàng trở lại nước non Chiêm"

Lời chưa dứt, bóng đêm ùa vụt biến!
Tình chưa nồng, đã sắp phải phôi pha!
Trên trần gian vàng ô kia đã đến
Gỡ hồn Nàng ra khỏi mảnh hồn ta!

Hồn Trôi

Cô em ơi! đằng xa cây toả bóng
Sao cô không ngồi đợi giấc mơ nồng?
Đến chi đây, cho thân cô rung động
Lớp hồn tôi êm rải khắp trời trong?

Đừng hát nữa! Tiếng cô trong trẻo quá
Khiến hồn tôi tê liệt khó bay cao
Này, im đi, nhìn xem, trong kẽ lá
Một mặt trời giả dạng một vì sao

Ngoài xa xa, không, ngoài xa xa nữa
Thấy không cô, ánh nắng kéo hồn tôi?
Đến những chốn êm đềm như hơi thở
Nồng tươi như suối máu lúc ban mai

Cô bảo: Hồn có hay không trở lại
Một khi trôi vào giữa giấc mơ cuồng?
- Có, cô ơi, hồn tôi rồi trở lại
Với lòng điên, ý chết, với tình thương.

Pháo đã nổ đưa xuân về vang động
Vườn đầy hoa ríu rít tiếng chim trong
Cỏ non biếc, giải mình chờ nắng rụng
Bên lau già, theo gió uốn lưng cong

Đôi bướm lượn, cánh vương làn sương mỏng
Chập chờn bay đem phần điểm muôn hoa
Cát tiếng hát ngân thơ trên cỏ rộng
Đàn chim khuyen đưa nhật ánh dương sa

Hàng dứa cao say sưa ôm bóng ngủ
Vài quả xanh khảm bạc hớ hênh phô
Xoan vượn cành khều mặt trời rục rở
Bên bóng râm lời lá nhẹ nhàng đu

Đây tà áo chuối non bay phấp phới
Phơi màu xanh lấp loáng dưới sương mai
Đây, pháo đỏ lập lòe trong nắng chói
Đây hoa đào mím miệng đón xuân tươi

Nhưng lòng ơi sao không lên tiếng hát
Nhớ làm chi cảnh cũ những nghìn xưa
Lòng hỡi lòng! Kia trời xuân bát ngát
Muôn sắc màu rạng rỡ dưới hương đưa

Hãy bảo ta: cành hoa đào mơn mớn
Không phải là khối máu của dân Chàm
Cành cây thắm nghiêng mình trong nắng sớm
Không phải là hài cốt vạn quân Chiêm!

Quả dứa xanh không phải đầu chiến sĩ
Xác pháo rơi không phải thịt muôn người
Hãy bảo ta: trời xuân luôn vui vẻ
Và bảo ta: muôn vật đợi ta cười

Ta những muốn vui cười, ta những muốn
Dẹp sầu tư, ca hát đón xuân tươi
Nhưng, than ôi, xuân về trong nắng sớm
Mà lòng ta, đóng lạnh giá băng thôi!

Sông Linh

Dưới trời huyết, tháp Chàm buồn tư lự
Khói lam chiều nũng nịu lướt ngàn xanh
Bên đồi loáng ánh tà dương rực rỡ
Quần quại trôi giòng máu thấm sông Linh

Trong gió rét, tiếng huyết kêu rạo rục
Như cô hồn rạo rục bãi tha ma
Khi ồ ạt như muôn năm không dứt
Ồ ạt trôi nguồn máu chiến trường xa

Khi hốt hoảng, muôn cô hồn rảo bước
Khi lâm ly, Hời khóc giữa đêm sâu
Khi nhẹ nhàng, chiều thu kia tha thướt
Gió vàng êm ru lá dưới mây sầu

Thi nhân sầu, nhìn theo giòng huyết cuốn
Tâm hồn trôi theo giải máu bơ vơ
Người vắng nghe, trong thành tim cuộn cuộn
Máu dân Chàm lồi mạnh đống xương khô.

Vo Lụa

Trăng là trăng! Ngoài kia thôi chan chứa
Thôi tràn trề ngây ngất những là trăng!
Góp cho tôi, cô ơi, muôn thước lụa
Đem ra vo trong sóng của cung Hằng

Cô không lụa? hãy cởi phăng mảnh áo!
Áo cũng không ? quăng tuốt cái làn da!
Tôi mơ rồi, say rồi, điên thấu não!
Muốn bay lên vo cả giải Ngân Hà

Có gì đâu mà hồn ma tụ lại
Mà sao rơi liên tiếp ở quanh tôi?
Tránh xa đi kéo cô Nường e ngại
Cứ bắt tôi chờ đợi suốt đêm thoi

Im cả đi! Này này muôn tiếng thờ
Sắp bay ra từ kẽ những bàn tay
Hãy lắng nghe, nhạc tơ mềm dầy dựa
Trong nhạc trăng vang nổi khắp cung mây!

Tay mỏi rồi! Không buồn lay động nữa!
Chừ, biết đâu là lụa, biết đâu là trăng?
Ôi! Hồn tôi và hồn cô muôn thuở
Lẫn vào nhau riết chặt mối tình xuân!

Thu

Chao ôi! Thu đã tới rồi sao?
Thu trước vừa qua mới độ nào!
Mới độ nào đây, hoa rạn vỡ
Nắng hồng choàng ấp dãy bàng cao

Cũng mới độ nào trong gió lộng
Nén lau bùng sáng núi lau xanh
Bướm vàng nhẹ nhẹ bay ngang bóng
Những khóm tre cao rủ trước thành

Thu đến đây! Chừ, mới nói rằng?
Chừ đây, buồn giận biết sao ngăn?
Tìm cho những cánh hoa đang rụng
Tôi kiếm trong hoa chút sắc tàn!

Tìm cho những nét thơ xanh cũ
Trong những tờ thơ lá vỡ vàng
Ai nữ tìm môi người quả phụ
Sắc màu hầu nhạt cả tình xuân

Trời ơi! Chán nản đương vây phủ
Ý tưởng hồn tôi giữa cõi Tang!

Máu Xương

Ta không muốn đợi ngày hơi thở tắt
Cánh Thời Gian bay chậm quá, người ơi!
Ngày cứ xuân, tuỷ cứ nóng, máu cứ tươi
Biển Trần Gian. thuyền hồn không gặp bến
Mà sầu nào khổ đau nào ngót đến!

Hãy tìm cho một nắm mộ hoang tàn
Đào đất lên, cây cả nắp hòm sãng
Hãy chôn chặt thân ta vào chốn ấy
Ta sẽ uống máu lan cùng tủy chảy
Ta sẽ nhai thịt nát với xương khô
Lấy hơi ma nuôi sống tấm hồn mơ
Luyện âm khí chuyển rung bao mạch máu

Người khóc lóc, thở than, người run sợ?
Có gì đâu cuồng dại, hơi người ơi?
Ai? Trần gian không uống máu đào tươi?
Không hút tận tủy xương bao kẻ khác?
Trong tiếng cười, trong câu ca, trong điệu hát
Trong những đêm đầy thịt, sáng nư mơ
Có hay chẳng, người hơi, với xương khô
Với máu đỏ, tuỷ nóng, mờ sắc rượu?.

Tiết Trinh

Nền giấy trắng như xương trong bãi chém
Bông run lên kinh hãi, dưới tay diên
Tiếng búa đưa rợn mình như tiếng kiếm
Nạo những thành sọ trắng của ma thiêng

Và hồn, máu, óc tim, trong suối mực
Đua nhau trào lên giấy khúc buồn thương
Như không gian lùa vào ta chẳng dứt
Những hương mơ say đắm mộng ngồn cuồng

Có ai không, nắm giùm tay ta lại!
Hay bẻ giùm cán bút của ta đi
Lời thơ ta đầy những điệu sầu bi
Đầy hơi thịt, ý ma, cùng sắc chết

Nỡ nào để hung tàn ghi dấu vết
Trên Hư Vô muôn nghĩa với **muôn tên**
Của làn giấy áp đầy hơi Trinh Tiết?
Như trinh nữ ngàn năm không dấu vết.

Trăng Diên

Khoan đã em! Nép mình vào bóng lá
Riết lấy anh cho chặt kéo hồn bay

Ô kìa nhìn, em ơi, trăng lả tả
Rơi trên đầu chưa bặt những hàng cây!

Kéo giùm anh đi, em, hai vạt áo
Kìa bóng đêm kinh khủng chạy vào ta
Nhạc đâu vang? Không, không, hai tiếng sáo
Đang đuổi nhau như đuổi những hồn ma

Thôi hết rồi, bây giờ đầy ánh sáng
Đã tràn lan, hể hể, chảy menh mang!
À cũng còn vài vũng đêm u ám
Đang điên cuồng dây dựa giữa vùng trăng

Mà mảnh trăng cũng điên rồi em ạ
Bỗng dưng sao rơi xuống đáy hố sâu?
Chớ nói cười, hãy lắng nghe xem đã
Có rơi chẳng trong đáy của hồn đau!

Đứng đấy nhé, cho anh lên cung Quảng
Bảo cô Hằng: Điện ngọc rộng không cùng
Sao không đi, vào chi trong mây trắng
Cho ánh mờ bao phủ cả không trung?

Em ghen à? Thôi anh không đi nữa
Hãy lau ngay ngần lệ đọng trong mi
Đưa môi đây, này môi anh chan chứa
Rượu yêu đương bừng nóng của tình si.

Đêm Xuân Sầu

**Trời xuân vắng. Cỏ cây rên xào xạc
Bóng đêm luôn hoảng hốt mãi không thôi
Gió xuân lạnh, ngàn sâu thoi ca hát
Trăng xuân sầu, sao héo, cũng thoi cười**

**Trên đời lạnh, tháp Chàm sao ủ rũ
Hay hận xưa muôn thuở vẫn chưa nguôi?
Hay lãnh đạm, Hời không về tháp cũ
Hay xuân sang. Chiêm nữ chẳng vui cười?**

**Bên tháp vắng, còn người thi si hỡi
Sao không lên tiếng hát đi, người ơi?
Mà buồn bã, âu sầu trong đêm tối
Người vẫn nằm há miệng đớp sao rơi?**

Tội ác còn chuyển rung bao thớ thịt
Tiếng gươm đưa thấu đến não cân ta
Có phải chẳng còn trào bao suối huyết?
Có phải chẳng còn dội tiếng đầu sa?

Loài người đến làm chi bên bãi chém
Lấy máu đào tô thắm nét môi tươi?
Hay tìm điệu nhạc vang trong lưỡi kiếm
Vụt ngang trên đỉnh sọ hãi hùng rơi?

Trường chinh chiến đang còn, vòng tranh đấu
Vẫn tháng ngày dày xé xác muôn người
Bày ra chi tấn trò đầy xương máu
Trong pháp trường u uất khí tanh hôi?

Hãy trả lại đầu lâu cho thi thể
Và hãy chôn trong cùng đáy mồ sâu
Đừng có để những đêm mờ vắng vẻ
Phải dội vang tiếng khóc quỷ không đầu!.

Xương Vỡ Máu Trào

Hỡi những hồn yêu tinh trong bóng tối
Những thương vong uổng tử đày mò sâu
Hãy hiện lên trong lời ta truyền gọi
Đem cho ta, bay hỡi, chiếc đầu lâu

Ta sẽ áp sọ dừa vào ngực nóng
Truyền những nguồn sinh khí của thân ta
Và sẽ đấm khối xương trong bể sóng
Của nhãn quang, bùng sáng, lửa châu sa

Ta sẽ cắn lưỡi ta cho giỏ huyết
Phun lên nền xương trắng rợn hơi ma
Để thức tỉnh bao giác quan tê liệt
Sẽ truyền cho sức điện của hồn ta

Sọ dừa ơi! Hãy nghe ta truyền phán
Hãy ngã nghiêng, lăn lộn, hãy kêu gào
Hãy rít lên những điệu xương vỡ rạn
Hãy buông ra những tiếng máu sôi trào!

Hãy quay cuồng, múa may, trong gió lốc
Hãy cười những điệu cười như tiếng khóc
Hãy hét vang, rung động đến mây cao
Cho hồn ta đỡ được phút u sầu

Cũng quay cuồng, múa may và nghiêng ngã
Cũng cười thét, khóc gào vang núi cả
Dưới búng hồn, họng máu của hơi Điện.

Đợi Người Chiêm Nữ

Tôi hôm nay chị Hằng nghiêm nghị quá
Dãy cây vàng đợi mộng, đứng im hơi
Không một mối trăng ngà rung muôn lá
Không một làn mây bạc vẩn chân trời

Thành Đồ Bàn cũng thôi không nước nở
Trong sương mờ huyền ảo, lắng tai nghe
Từ một làng xa xôi bao tiếng mõ
Tan dần trong Im Lặng của đồng quê

Bên cửa Tháp ngóng trông người Chiêm Nữ
Ta vẫn vờ nhìn không khí băng khuâng
Vài ngôi sao lẻ loi hồi hộp thở
Một đôi cành tơ liễu nhúng trong trăng!

Nàng không lại, và nàng không lại nữa!
Cả thân ta dần tan trong hơi thở
Ôi đêm nay, lòng hỡi, biết bao sầu!
Kìa trời cao, trên mãi chín từng cao
Hồn ta bay trong một làn khói tỏa
Chẳng biết rồi lưu lạc đàn nơi nao?.

Xuân

Tôi có chờ đâu, có đợi đâu
Đem chi xuân lại gọi thêm sầu?
- Với tôi, tất cả như vô nghĩa
Tất cả không ngoài nghĩa khổ đau!

Ai đâu trở lại mùa thu trước
Nhặt lấy cho tôi những lá vàng?
Với của hoa tươi, muôn cánh rã
Về đây, đem chấn nẻo xuân sang!

Ai biết hồn tôi say mộng ảo
Ý thu góp lại cảnh tình xuân?

Có một người nghèo không biết Tết
Mang lì chiếc áo độ thu tàn!

Có đứa trẻ thơ không biết khóc
Vô tình bỗng nổi tiếng cười ran!

Chao ôi! Mong nhớ! Ôi mong nhớ!
Một cánh chim thu lạc cuối ngàn.

Ôi bát ngát mênh mông như Âm giới
Đây Cõi Ta rộng rãi đến vô biên!
Nơi an táng khổ đau trong huyết tối
Nơi sinh sôi, nảy nở những mầm Điên

Nhưng cũng là nơi ai ôi bé nhỏ
Nơi khó dò, khó biết, khó suy lường
Nơi, cùng nhau, trước khi về đáy mộ
Xác hồn ta đã chia rẽ đôi đường

Ta đứng trước Cõi Ta khôn hiểu thấu
Như không sao hiểu được nghĩa Thời Gian!
Mắt bừng nóng tự nhiên trào vệt máu
Hầu cam khô toang vỡ dưới lời than!

Ôi biết làm sao cho ta thoát khỏi
Ngoài Cõi Ta ngập chìm trong bóng tối?
Cho linh hồn vụt đến xứ Trăng Mây
Cho ta là không phải của ta đây
Mà sáp nhập vào tuổi tên cây cỏ!

Ôi! Mơ Mộng chìm ta trong suối Khổ.

Đầu Mênh Mang

Biết làm sao tìm ra thanh kiếm sắc
Để cắt phăng làn cổ của ta đi?
Đã tràn trề, chứa chan bao tội ác
Đỉnh sọ này lưu lại để làm chi?

Chực ngấn giùm đừng cho nguồn máu vọt
Khí tanh hôi ghê tởm cả muôn người!
Đừng nêu cao đầu lên cho những giọt
Não bùn như lầy lụa cả hoa tươi

Lắp cho ta lấy những thành sọ trắng
Một khối đầu bát ngát tựa không gian
Cho ta chứa lấy một trời im lặng
Cho ta mang lấy muôn vạn linh hồn

Cho ta đặng cả một bầu sao rụng
Cả một nguồn trắng sáng cả muôn hương
Cho sọ ta no nê bao ý mộng
Cho hả hê, ngây ngất rượu Đau Thương!.

Mơ Trăng

Mây chấp lự dài vây núi biếc
Sương xây mờ bạc dấu trăng vàng
Thuyền ai dõn nước sông Ngân ấy
Mà để sao sa xuống cõi trần

Ai đổi đầu lâu trong nắm mộ
Tiếng khua vang rạn khớp đầu ta?
Có ai rên rỉ ngoài thôn lạnh
Như tiếng xương người rên rỉ khô?

Mơ rồi! Mơ rồi! Ta mơ rồi!
Xạc xào chỉ có lá vàng rơi
Quanh mình bóng tối mệnh mang cả
Thấp thoáng đôi hồi lửa đóm soi.

Nguồn: <http://www.thivien.net/Ch%E1%BA%BF-Lan-Vi%C3%AAn/M%C6%A1-tr%C4%83ng/poem-US8ZHGHn8rUF7LKr6L9Dkw>

www.vietnamvanhien.net

www.vietnamvanhien.org

www.vietnamvanhien.com

www.vietnamvanhien.info